

Ο ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ ΩΣ ΥΛΙΚΟ ΣΥΜΦΕΡΟΝ

ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΣΦΑΤΗ
«ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΗ ΚΡΙΣΗ»

Η μπροσούρα αυτή συζητήθηκε, πληρώθηκε και εκδόθηκε τον Ιανουάριο του 2020 από την αντιφασιστική συνέλευση autonome antifa που δρα στην Αθήνα.

“Συνέλευση”: Δηλαδή οριζόντια οργάνωση - άνεργοι και εργαζόμενοι, μαθητές και φοιτητές, γυναίκες και άντρες που μαζεύονται και αποφασίζουν όλοι μαζί.

“Αντιφασιστική”: Δηλαδή, όλοι μας που καταλαβαίνουμε πολύ καλά πως ετούτη η κοινωνία είναι μια ταξική κοινωνία και ότι μέρα με τη μέρα γκρεμίζεται στα κεφάλια μας ακριβώς με τον τρόπο που περιγράφουμε παρακάτω. Η μοναξιά, ο ρατσισμός και η ρουφιανιά που βασιλεύουν γύρω μας είναι τα μπάζα από αυτό το γκρέμισμα.

Autonome Antifa - Αντιφασιστική Συνέλευση: Δηλαδή, μπροστά σε αυτό το γκρέμισμα να μην είμαστε ούτε μόνοι, ούτε φοβισμένοι, ούτε αδύναμοι.

Για επικοινωνία: autonome.antifa@yahoo.com

Στο διαδίκτυο: autonomeantifa77.wordpress.com

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή	8
1. Τα ντόπια αφεντικά ΘΕΛΟΥΝ τους μετανάστες	12
2. Η μεθοδολογία	16
3. Οι μετανάστες που φτάνουν στις τοπικές κοινωνίες, δεν είναι φιλοξενούμενοι, είναι εργάτες	21
4. Τα ντόπια αφεντικά επιζητούν να έρθουν μετανάστες στην περιοχή τους: το παράδειγμα του δήμου Βόλβης	27
5. Τα ντόπια αφεντικά διαπραγματεύονται σκληρά	36
6. Πώς δουλεύει η όλη διαδικασία	44
7. Συμπεράσματα ενάντια στους μύθους	54

Εισαγωγή

Όσοι κι όσες, λόγω ηλικίας, διατηρούμε αναμνήσεις από τη δεκαετία του '90 είναι σίγουρο ότι θυμόμαστε με τη σχετική αηδία τη φράση «ξέφραγο αμπέλι». Για χρόνια ολόκληρα το σύμπλεγμα έντυπης και ηλεκτρονικής δημοσιογραφίας, οι συζητήσεις στα λεωφορεία και στα σχολεία, οι πολιτικές τοποθετήσεις και οι παρεϊστικές ατάκες υπήρξαν σταθερά συντονισμένες σ' αυτήν την παρομοίωση. Το ελληνικό κράτος, η «χώρα μας», παρουσιαζόταν σαν ένα αμπέλι δίχως φράχτη, όπου ο καθείς μπορούσε να κάνει ό,τι του καπνίσει. Το κλισέ αυτό, εκτός από βαρετή υπόμνηση της ιδιοκτησίας ως υπέρτατο αγαθό, ήταν γεμάτο συμβολισμούς κάθε είδους. Το αμπέλι συμβόλιζε την Ελλάδα ως ένα εύφορο, κυριολεκτικά και μεταφορικά, τόπο, ως μια κοινωνία με δυνατότητες εν αφθονία. Το ότι αυτό το αμπέλι ήταν ξέφραγο παρουσιαζόταν ως μια αδικία, ένα ακατανόητο «λάθος», μια απερισκεπτη επιλογή, που έπρεπε τάχιστα να διορθωθεί. Το γενικό υπονοούμενο ήταν ότι λανθασμένες πολιτικές επιλογές, είχαν επιτρέψει σε κακόβουλους ανθρώπους να καρπώνονται τον πλούτο, «τα σταφύλια», που δεν τους άνηκε. Εν ολίγοις, η χώρα ήταν παραδομένη στους αλλοδαπούς εισβολείς, οι οποίοι, καθώς το ελληνικό κράτος αδυνατούσε να βάλει τάξη στα του οίκου του, έκαναν ό,τι ήθελαν.

Αυτή η ρατσιστική μπούρδα υπήρξε η κυρίαρχη κρατική, κοινωνική, δημοσιογραφική, πολιτική προπαγάνδα την οποία έτρωγαν καθημερινά στη μάπα, όσοι κι όσες μεγάλωναν μέσα στη δεκαετία του '90. Για όσους κι όσες από μας διαθέταμε τα στοιχειώδη αντισώματα απέναντι στα ρατσιστικά παραληρήματα, το όλο πράγμα υπήρξε συγκλονιστικό. Οι δεκάδες και εκατοντάδες χιλιάδες μετανάστες εργάτες που έφταναν από το ηττημένο ανατολικό μπλοκ ονομάζονταν και αντιμετωπιζονταν ως κλέφτες, ληστές και δολοφόνοι. Αυτό από μόνο του ήταν ικανό να φέρει στον αφρό της επιφάνειας, μια συντριπτική κοινωνική πλειοψηφία, η οποία ξερνούσε ρατσισμό και μίσος προς τους βαλκάνιους προλετάριους και τις οικογένειές τους. Την ίδια στιγμή, το ελληνικό κράτος παρουσιαζόταν ως «απροετοίμαστο». Η ίδια προπαγάνδα, η οποία δεν έχανε ευκαιρία να μας ενημερώνει για το πόσο κλέφτες είναι οι Αλβανοί, φρόντιζε να μας πληροφορεί ότι το ελληνικό κράτος πορεύεται δί-

χως σχέδιο απέναντι στη διάλυση του ανατολικού μπλοκ, δίχως σχέδιο απέναντι στη διεύρυνση της αγοράς εργασίας με εκατοντάδες χιλιάδες βαλκάνιους εργάτες και δίχως σχέδιο απέναντι στις απαιτήσεις της νέας εποχής. Η ιδέα ότι το ελληνικό κράτος υπήρξε τόσο ανοχύρωτο και τόσο απροετοίμαστο ώστε τελικά μετατράπηκε σε θύμα των μεταναστών εξελίχθηκε στον κοινό τόπο που καθόρισε τη συζήτηση γύρω απ' τη μετανάστευση. Το δίχως άλλο, πρόκειται για έναν απ' τους ανθεκτικότερους μύθους που μας συντροφεύουν σ' αυτές τις τρεις τελευταίες δεκαετίες. Αλλά το κυριότερο είναι ότι αυτός ο μύθος επιβιώνει, επειδή καθορθώνει και προσαρμόζεται στη συγκυρία κάθε περιόδου.

Όσο μπορούμε να θυμηθούμε τους εαυτούς μας εκείνη την περίοδο, θα λέγαμε ότι ο αντιρατσισμός μας υπήρξε εξαιρετικά συναισθηματικός. Η εναντίωσή μας στη λεκτική υποτίμηση των Αλβανών, η αποστροφή μας απέναντι στην κτηνώδη εκμετάλλευση των μεταναστών εργατών, η οργή μας απέναντι στις επιχειρήσεις σκούπα και τις επαναπροωθήσεις ήταν προϊόν της καρδιάς. Εξοργιζόμασταν κι ακόμη εξοργιζόμαστε με το ρατσισμό και την υποτίμηση που επιφυλάσσει η ελληνική κοινωνία και το ελληνικό κράτος στους μετανάστες εργάτες και στις μετανάστριες εργάτριες, γιατί στο πρόσωπό τους βλέπαμε και βλέπουμε ένα κομμάτι από τις δικές μας ζωές. Σ' αυτές τις πρώτες εμπειρίες ρατσισμού και αντιρατσισμού είναι που εντοπίζουμε τα πρώτα σπέρματα της πολιτικοποίησής μας κι όχι σε διαμορφωμένες γνώμες για τον κόσμο.

Κατά τα άλλα βέβαια, οι αδυναμίες μας ήταν παραπάνω από εμφανείς. Η καταφανώς ρατσιστική γνώμη περί «ξέφραγου αμπελιού» είχε τόσο επιρροή μέσα στην κοινωνία που ζούσαμε και τόσο αδυναμία να αντικρουστεί από μέρους μας που πρακτικά δεν έβρισκε τον παραμικρό αντίλογο. Για δεκαπέντε χρόνια το ελληνικό κράτος παρουσίαζε τον εαυτό του ως ακυβέρνητο καράβι μέσα σ' ένα γενικό περιβάλλον συγκατάβασης. Η ιδέα ότι το ελληνικό κράτος, κι εδώ που τα λέμε κάθε καπιταλιστικό κράτος, έχει οργανωμένο σχέδιο διαχείρισης των μεταναστών γεννήθηκε στα μυαλά μας ως αποκάλυψη, ήδη πολύ καθυστερημένα.¹

1. Αναφερόμαστε εδώ στην ιδέα που πρωτοδημοσιεύτηκε στην έκδοση *Σχεδόν Αόρατοι*: η Παρανομοποίηση της Εργασίας ως Κρατική Στρατηγική για τη Μετανάστευση,

Αυτό το κρατικό σχέδιο, στο οποίο δώσαμε το όνομα παρανομοποίηση της εργασίας, μας ξεκλείδωσε έναν τρόπο θέασης του ταξικού πολέμου, η έλλειψη του οποίου μας καθιστούσε μέχρι τότε ανίκανους να αντιληφθούμε το εύρος της καπιταλιστικής επίθεσης που ξεδιπλωνόταν πάνω στους μετανάστες και στις μετανάστριες. Καθώς αυτή η, κατά τα άλλα, απλή ιδέα, ενσωματωνόταν σιγά σιγά στις ιδέες και στις πρακτικές μας, μας υπέδειξε νέους τρόπους κατανόησης του κόσμου και μάχης εναντίον του. Με καύσιμο την ιδέα ότι το ελληνικό κράτος και τα κάθε λογής αφεντικά α) θέλουν τους μετανάστες εργάτες και ότι β) έχουν οργανωμένες ιδέες γύρω απ' τη διαχείρισή τους, είναι που αντιμετωπίσαμε τα στρατόπεδα συγκέντρωσης, όχι σαν τόπους του Κακού, αλλά σαν ενδιάμεσα στάδια στην παραγωγή της εργατικής δύναμης των μεταναστών εργατών· από κει είναι που αντιμετωπίσαμε την «προσφυγική κρίση» που «πλήττει» εδώ και δέκα χρόνια τα ελληνικά νησιά, όχι σαν «κρίση», αλλά σαν τρόπαιο νίκης που επιδεικνύουν οι νησιωτικές κοινωνίες στο πλαίσιο του ενδοκαπιταλιστικού ανταγωνισμού· στη βάση τέτοιων ιδεών αντιμετωπίσαμε τις κάθε λογής κινητοποιήσεις ενάντια στους μετανάστες, όχι σαν ρατσισμό με την έννοια που υπονοεί ο όρος «ξενοφοβία», αλλά σαν ρατσισμό με πολύ χειροπιαστά υλικά επίδικα.

Στα όσα ακολουθούν παρακάτω θα εξετάσουμε μια πολύ ειδική όψη αυτού που ονομάστηκε «προσφυγική κρίση». Θα κοιτάξουμε από πολύ κοντά το είδος του ανθρώπου που στελέχωσε τις ρατσιστικές κινητοποιήσεις ενάντια στους μετανάστες που έλαβαν χώρα σε διάφορα σημεία ανά την Ελλάδα, όπου το ελληνικό κράτος ήθελε να «μεταφέρει πρόσφυγες» και θα υποστηρίξουμε ότι στην ουσία αυτές οι κινητοποιήσεις είναι ο γενικός, συλλογικός, απρόσωπος τρόπος συντονισμού των μικρών και των μεγάλων αφεντικών στο περιβάλλον της καπιταλιστικής κρίσης – με απλά λόγια θα υποστηρίξουμε ότι οι «σκληρές αντιδράσεις των τοπικών κοινωνιών» υπήρξαν στην πραγματικότητα ένας τρόπος διαπραγμάτευσης των αφεντικών με το κράτος τους γύρω από το ύψος και το είδος του οφέλους που αντιστοιχεί σε κάθε αφεντικό ως άτομο και σε όλα τα αφεντικά ως τάξη. Τα δεδομένα, πάνω στα οποία πατήσαμε για να υποστηρίξουμε αυτή τη θέση, είναι όλα τους δημόσια και

Αυτόνομες Ομάδες από την Αθήνα, πρώτη έκδοση 2009.

προσβάσιμα στον καθένα και στην καθεμία. Πρόκειται για μαγνητοσκοπημένες συζητήσεις δημοτικών συμβουλίων, κινητοποιήσεων κατοίκων και συνεντεύξεων τοπικών πολιτικών αρχόντων, που έχουν κατακλύσει το youtube. Φυσικά το όλο πράγμα αποδείχθηκε πολύ πλουσιότερο. Γιατί, ενώ η αρχική μας φιλοδοξία ήταν «απλώς» να παρουσιάσουμε τους σημερινούς τρόπους διαχείρισης της μετανάστευσης, καταλήξαμε να εξετάζουμε από τα μέσα την ταξική διάρθρωση της ελληνικής επαρχίας και των μικρών και μεγαλύτερων της κυττάρων.

Αυτά που έπονται είναι ό,τι μπορέσαμε να καταλάβουμε για την εποχή και τον τόπο μας. Από τη μεριά μας, η όλη διαδικασία υπήρξε εξαιρετικά επιμορφωτική. Ελπίζουμε το ίδιο χρήσιμη να αποδειχθεί και σε άλλους.